

Klankbordgroep Bijeenkomst Windpark Doetinchem

Datum: 01/06/21

Voorzitter: Marc Rijnveld, verslag Hester de Gooijer

Locatie: MS Teams

Agenda bijeenkomst

- Voorstelronde
- Rol van de voorzitter
- Doel van de klankbordgroep
- Opdracht
- Organisatie van de Klankbordgroep
 - Rollen
 - Samenstelling
 - Spelregels
- Onderwerpen die op de agenda van de KBG moeten komen

- *Toegevoegd aan agenda in bijeenkomst:* waarom deelname klankbordgroep

Welkom en voorstelronde

De voorzitter, Marc Rijnveld, opent de bijeenkomst. Er worden een aantal zaken duidelijk gemaakt: wie de nieuwe voorzitter is en zijn collega, dat informatie hoofdzakelijk via de mail wordt verstrekt en dat er in ieder geval één belangrijke regel wordt gevolgd en dat is de chatham house rule.

Gespreksregel: "chatham house rule"

Deze regel gaat erover dat alles wat je hoort en ziet in de bijeenkomst gebruikt mag worden maar niet tot de persoon herleidbaar mag zijn. Dit gaat over de vergaderingen die we samen doen. Er wordt opgeroepen om elkaar te beschermen en van elkaar te leren. Voor meer informatie kan de chatham house website ook worden geraadpleegd.¹ Ook is het van belang dat wanneer iets niet duidelijk is iedereen zich comfortabel en geroepen voelt om een vraag te stellen. Als het moeilijk te volgen is of zijn er twijfels, steek even een (digitale) hand op!

Verslaglegging

Met betrekking tot de verslaglegging wordt er afgesproken dat er na de bijeenkomsten een verslag wordt gemaakt op hoofdpunten met focus op de gemaakte afspraken. Het is geen woordelijke transcript van de bijeenkomst. Dit verslag wordt niet verder dan de groep aanwezigen gedeeld voor hier een akkoord op is gegeven. Er worden geen opnames van de bijeenkomsten gemaakt. De meeting chat wordt automatisch door Teams bewaard en dit staat tot de beschikking van de deelnemers, maar is geen onderdeel van het verslag. Er wordt door de voorzitter wel opgeroepen om de bijeenkomsten zoveel mogelijk aan te vliegen als fysieke bijeenkomsten en het gesprek verbaal met elkaar te hebben en zo min mogelijk in de chat.

¹ <https://www.chathamhouse.org/about-us/chatham-house-rule>

Actualiteiten

Het is goed om de gebeurtenissen en actualiteiten met elkaar te delen, als we denken dat het relevant is. In dit geval is het vaststellen van windbeleid van buurgemeente Bronckhorst actueel. Er is vorige week een protestbijeenkomst geweest waar een aantal leden van de klankbordgroep aan deel hebben genomen. Hier waren Tegenwind organisaties aanwezig, en ook LTO en natuurorganisaties. Het college van Bronckhorst heeft daar kaders opgesteld waar de raad een beslissing over dient te nemen. Op 16 juni is er in Bronckhorst eerst een commissievergadering over het Bronckhorster beleidskader voor windenergie. De raad zal zich hier voor het zomerreces over uitspreken.² Tot 2022 verleent Bronckhorst geen medewerking aan windinitiatieven.

Doel van de klankbordgroep

Wat is het?

De klankbordgroep is een overlegplatform voor bewoners, initiatiefnemer, ontwikkelaar en besluitvormende overheid. Van belang om hierbij te vermelden is dat een klankbordgroep geen actiegroep is. Er wordt dan ook verzocht om vooral de rol van bewoner in te nemen met alle facetten die daarbij horen. Zorgen moeten en kunnen zeker worden geuit maar er wordt gevraagd hier niet de rol in te nemen van activist. Deze twee rollen kunnen en mogen naast elkaar bestaan maar in de Klankbordgroep proberen we met elkaar in gesprek te gaan en te leren over elkaars perspectieven.

Wat doen we? Leren met elkaar over:

- Elkaars perspectieven, zorgen en wensen (als je ergens tegen bent, dan wil ook horen waar je je zorgen over maakt en waar je voor bent)
- Betekenis van windmolens voor de omgeving (omgevingseffecten)
- Hoe besluitvorming eruit ziet (wat betekent een principeverzoek, wat betekent een RES, hoe gaat dat in zijn werk?)

Reactie: Een van de deelnemers uit haar zorgen over haar deelname aan de klankbordgroep omdat ze grote zorgen heeft met betrekking tot de ontwikkelingen in het gebied maar ze wel graag geïnformeerd wil zijn en mee wil praten. De voorzitter maakt duidelijk dat meedoen niet betekent dat ergens mee ingestemd wordt. Het is heel belangrijk dat perspectieven worden uitgewisseld en duidelijk wordt waar precies ieders zorgen zitten. [dit voegen we toe aan de spelregels, MR]

Naar aanleiding van deze reactie komt er een voorstel uit de groep om alle aanwezigen kort de kans te geven om toe te lichten waarom zij deelnemen aan deze klankbordgroep.

Waarom mijn klank? Redenen klankbordgroep deelname

We bundelen hieronder de inbreng van de deelnemers in vier thema's

Grote zorgen

Veel van de deelnemers nemen deel aan de klankbordgroep omdat zij grote zorgen hebben met betrekking tot de windmolens zelf. Het gaat dan om een aantal zaken:

- De gezondheidsrisico's: geluid en slagschaduw staan bovenaan.
- De grootte dan de windmolens (dit gaat dan om de circa 230 meter molens)
- De horizonvervuiling
- De aantasting van het Achterhoekse Coulistselandschap en het eeuwenoude landgoed
- De effecten op flora en fauna
- Gesprek moet niet alleen gaan over wind en zon

² <https://www.contactmidden.nl/nieuws/algemeen/353469/-ik-denk-dat-mensen-verrast-zullen-zijn-door-dit-voorstel->

- Windmolens hebben alleen voordelige effecten voor de investeerders, zij ervaren de lusten. De burgers blijven met alle lasten zitten.
- De bedreiging van het “thuis”, de plek waar je bent geboren en tot rust komt.
- Stapelingsgevaar in de Langerak hoek.
- Verbindingsstation Langerak / Vulcanus / zonnepaneel velden / motorcross rijksweg/ windturbines en elektriciteitsmasten nieuw en oud. De gemeente moet kunnen aantonen dat het geen gevaar / en veilig is voor de gezondheid.

Belang energietransitie

Het overgrote deel van de aanwezigen onderstreept het belang van de energietransitie en dat zij hier ook niet tegen zijn. De meerderheid van de bewoners in de klankbordgroep maakt zich zorgen over de effecten van windturbines. Een enkeling uit de zorg dat de energietransitie in Nederland te langzaam gaat, kijkend naar de snelheid waarmee de klimaatverandering plaatsvindt.

Transparantie proces

De overgrote meerderheid van de deelnemers geeft ook aan dat zij actief betrokken willen zijn omdat zij het gevoel hebben gekregen dat er al veel heeft plaatsgevonden binnen de gemeente zonder bewoners te betrekken. Zij maken zich zorgen om het proces en een achterkamertjes cultuur. Er leeft een gevoel van wantrouwen jegens de gemeente. Er wordt geuit dat veel bewoners nog niet voldoende geïnformeerd zijn en te laat in het proces betrokken. Naast het wantrouwen richting de gemeente wordt dit gevoel ook geuit over het RIVM.

Toehoren

Er zijn ook een aantal mensen aanwezig om vooral toehoorder te zijn. Projectleider van de gemeente geeft dit aan, de betrokken windcoöperatie en de aanwezige landeigenaar. Zij geven ook aan dat zij geschrokken zijn van de heftige reactie en de persoonlijke aanval die wordt gedaan in de media. Zij willen graag direct in gesprek zijn met bewoners en liever niet een indirect gesprek via de krant voeren.

Rol van de Voorzitter

Onafhankelijkheid: hoe gewaarborgd? En spelregel: twijfel spreken we direct uit, in alle bijeenkomsten (zie punt drie).

1. De voorzitter wordt niet door de ontwikkelaar betaald, maar door de NLVOW. “De NLVOW is niet opgericht omdat de leden ervan tegen bepaalde vormen van energieopwekking zijn, maar wél om meer gewicht te geven aan de belangen van omwonenden tijdens de besluitvorming en de bouw van wind- en zonneparken en andere vormen van duurzame energieopwekking. Door constructief overleg tussen omwonenden, bedrijven en overheden rond deze thematiek en door het verstrekken van informatie en juridische kennis, probeert de vereniging de omwonenden zoveel mogelijk een volwaardige stem te geven in de besluitvormingsfase.” Als we “wie betaalt bepaalt” als uitgangspunt hanteren, dan bepaalt de NLVOW hoe de voorzitter zijn werk doet en niet Green Trust.
2. Het is voor de reputatie van de voorzitter als public mediator niet goed als hij partijdig zou zijn. ‘De bewoners uit Doetinchem kom ik misschien niet tegen in mijn werk, maar de NLVOW wel.’ Als de voorzitter zich zou misdragen, dan heeft dit een grote impact op toekomstig werk.
3. Mogelijk het belangrijkste punt: onafhankelijkheid gaat niet over mooie woorden, maar over handelen, over wat we in de praktijk doen. Als er twijfel is, dan bespreken we dat in de klankbordgroep. Als er twijfel blijft, dan kan de KBG naar de NLVOW stappen en/of mij

wegsturen. Daarbij speelt ook nog mee: de KBG stelt uiteindelijk zelf een advies op, dat ga doet de voorzitter niet. De klankbordgroep houdt zelf het stuur in handen.

Reactie: Er wordt ook duidelijk gemaakt dat vanuit de groep drie personen in de selectiecommissie hebben gezeten en zij achter hun keus staan voor de voorzitter. De commissie wordt hierin bevestigd door verschillende leden van de groep. Green Trust geeft ook aan erg tevreden te zijn. Zij waren teleurgesteld in het wegsturen van de vorige voorzitter maar erkennen dat dit een beter proces was om te komen tot een gedragen voorzitter. De selectiecommissie wordt bedankt voor hun inzet.

De Opdracht

Is om te komen tot een bewonersadvies over de geschiktheid en eventuele randvoorwaarden bij de ontwikkeling van een windpark. Het is een advies voor de initiatiefnemer. De voorzitter wil voorstellen om ook een advies aan de gemeenteraad te richten, in de vorm van een toetsingskader of richtinggevende principes (guiding principles). Hier wordt op ingehaakt en een nuance aan toegevoegd dat het voorgelegd moet worden aan het college en de raad hierin mee te nemen. Een advies wordt altijd eerst in behandeling genomen door het college voor het naar de raad gaat.

Afbakening van de opdracht:

Gaat het over Doetinchem of ook over Bronckhorst? De deelnemers geven aan dat Bronckhorst ook betrokken moet zijn. Green Trust geeft op dit punt aan dat zij kijken naar de impact van het huidige beleid. Er is daar ruimtelijke impact maar dat is een ander traject. Het wordt logisch wanneer het toch over het landgoed gaat dat we dit in gezamenlijkheid bespreken. Green Trust legt ook uit hoe het proces met Bronckhorst is verlopen³ en zij net zo verbaasd waren over het laatste nieuws als de bewoners aan tafel. (op de website van Bronckhorst is te zien dat besluitvorming 1 juni was, dus de dag voorafgaand aan deze klankbordgroep, MR).

Organisatie van de Klankbordgroep

Rollen

- Voorzitterschap en verslaglegging door Public Mediation. Wij helpen met de voorbereiding.
- Vertegenwoordiging bewoners over praktische zaken
- Bewoners maken het advies.
- Ontwikkelaar, Landgoed en Gemeente nemen deel vanwege de platformfunctie, maar schrijven niet mee aan het advies. Zij delen wel informatie, expertise en helpen waar het kan.
- Rol van de provincie: Provincie Gelderland is officieel bevoegd gezag bij projecten groter dan 5MW (is eigenlijk al bij 2 windmolens). De provincie wil deze rol vaak niet vervullen. Wil de gemeente die bevoegdheid krijgen dan moeten zij een bevoegdheidsbrief krijgen vanuit de provincie. En de gemeente Doetinchem moet hier om vragen. Het college van de provincie legt de verantwoordelijkheid dan vervolgens terug. Dit is een formele stap later in een eventueel traject. De provincie schuift nu niet aan. Green Trust heeft

³ De samenwerking is ook begonnen met landgoed Keppel, met hen is begonnen met het schetsen van het plan. Het landgoed ligt voornamelijk in Bronckhorst. Daarom heeft Green Trust in een vroeg stadium daar al een gesprek met de wethouder gehad. Hij vond het een mooi plan maar gaf aan dat het op dat moment niet logisch was want er was nog geen beleid en de wethouder wil eerst beleid vaststellen. Wat er toen gebeurde: wij hadden een plan en het bericht ga nog niet met de bewoners in gesprek want we moeten eerst beleid hebben. De gemeente heeft echt gevraagd ga nog niet naar buiten. Dit is wel al besproken met de pachters, er is een rondje gemaakt. Dan is het dus wel out there, dan is er een project. Dat is de bron van heel veel woede denkt de projectleider. Er is een plan in ontwikkeling en de bewoners zijn niet op de hoogte en speelt zich af op het niveau van 'achterkamertjes'. De gemeente Bronckhorst geeft aan geen windenergie op te nemen in hun beleid. Doetinchem zegt: het ligt wel in ons beleid. Dus Green Trust is hier verder gaan kijken en zijn alleen bezig geweest met Doetinchem.

aangegeven het traject met de gemeente en de KBG te willen doorlopen en niet met de provincie.

Samenstelling: missen we partijen?

- LTO, natuur en natuur- en milieuorganisatie(s), mogelijk het waterschap, goede vertegenwoordiging van de agrariërs in het gebied, de pachters, mensen vanuit het buitengebied. Er wordt geopperd dat de pachters niet uitgenodigd kunnen worden via het landgoed omdat dit mogelijk dan teveel gezien wordt als een verplichting. Deze groep voelt zich best kwetsbaar. Natuurorganisaties worden in deze tijd redelijk overvraagd dus er wordt geprobeerd vertegenwoordiging te vinden maar dit kan mogelijk ook niet lukken.
- → Marc zal proberen om hen te benaderen.

Spelregels (heel belangrijk om vertrouwen te hebben in een overlegplatform)

- Nogmaals: chatham house rule: alles wat hier wordt gezegd mag je gebruiken, maar niet tot een persoon herleidbaar. Dus geen nare stukken op facebook over wat hier wordt besproken. Kortom *“Behandel anderen zoals je door hen behandeld wilt worden.”* Daarom geen opname van de bijeenkomsten.
- Communicatie: het verslag dat wij hier met elkaar maken en vaststellen mag naar buiten. Het komt ook op de website van de ontwikkelaar. Het mag ook op facebook en andere kanalen die mensen gebruiken.
- Bij twijfel: stel een vraag! Doe geen aannames over wat anderen denken.
- Aanwezigheid en representatie: meedoen betekent ook tijd investeren en deelnemen aan de bijeenkomsten. Een keer missen kan maar probeer wel steeds te komen.
- [eerder in de vergadering genoemd, op deze plek toegevoegd] meedoen aan de klankbordgroep betekent niet automatisch instemmen met een windpark.

Afspraken en agendapunten volgende bijeenkomst

Onderwerpen die (mogelijk) op de agenda van de KBG moeten komen

Brainstorm met de groep, maar we weten al dat het in ieder geval gaat over de volgende issues die we verder willen onderzoeken:

- Geluid, normering, voorzorgsbeginsel, simulaties, bezoek windpark en nulmeting
- Visuele impact, lichthinder, slagschaduw, simulaties
- Afstemming tussen gemeenten / omvang van het beoogde windpark (gebiedsgerichte aanpak)
- Processen en procedures: hoe ziet besluitvorming eruit? Wie heeft op welke momenten welke rollen?
- Financiële participatie, gesocialiseerde grondcontracten en gebiedsfondsen
- Alternatieve energiebronnen/ locaties. Wil de KBG dat onderzoeken?

- De verslagen van de keukentafel gesprekken kunnen worden gebruikt om hier alvast kern issues/ zorgen uit te halen.
- In het doel voor de klankbordgroep werd bij het advies vooral een discussie over wind genoemd maar trekken we dit breder?
- Besluitvormingsproces nog niet geheel helder, zijn vragen over ingestuurd die niet beantwoord zijn, deze worden ook als input voor de volgende sessie naar de voorzitter opgestuurd. De voorzitter geeft ook aan dat er over besluitvormingsprocessen vaak ook nog veel onduidelijk is binnen deze processen. Dit kan dan ook in de KBG bij elkaar gepuzzeld worden.
- Hebben over de financiering: inschakelen deskundigen, hoe werkt dat?
- Businesscase van het totale windpark Doetinchem/Bronckhorst.
- Communicatie afspraken verhelderen.

Planning en proces

- Wanneer willen we het advies gereed hebben?
- Waar hebben we rekening mee te houden? (RES) Er wordt benadrukt dat het logisch is om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de andere processen. 1 oktober is een belangrijke datum mbt RES.
- Hoe vaak komt de KBG bijeen?
- Wat doen we in de zomer?
- De volgende bijeenkomst is op 15 juni 2021